

Sygn. akt VIII U 1237/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 8.06.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 10.05.2022 r., odmówił B. K. prawa do świadczenia przedemerytalnego z powodu nie przedłożenia świadectwa pracy z (...) Sp. z o.o. na okres zatrudnienia od 11.05.2009 r. do 17.09.2020 r. potwierdzającego rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

(decyzja k. 39 akt ZUS)

Odwołanie od w/w decyzji złożyła B. K., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do spornego świadczenia, argumentując, że spełnia wszystkie przesłanki wymagane prawem do jego przyznania, albowiem zgodnie z art. 477 [16] §2 k.p.c. jej świadectwem pracy jest prawomocny wyrok, który zastępuje świadectwo pracy, gdyż zawiera on wszystkie obowiązkowe elementy świadectwa pracy. Do odwołania skarżąca załączyła wyrok zaoczny Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z 27.07.2021 r. w sprawie sygn. akt X P 308/21.

(odwołanie k. 3, wyrok k. 4-5)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, zarzucając, że w przedmiotowej sprawie nie został spełniony warunek związany z odpowiednim udokumentowaniem faktu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, dodając, że pozostałe warunki zostały spełnione do przyznania skarżącej spornego świadczenia.

(odpowiedź na odwołanie k. 6-7)

Postanowieniem z 14.09.2022 r. ustanowiono dla wnioskodawczynie pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata. (k. 31)

Na rozprawie z 26.10.2022 r. pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczynie z urzędu oświadczając, że nie zostały pokryte ani w całości, ani w części. Pełnomocnik ZUS wniósł natomiast o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko jak w odpowiedzi na odwołanie.

(e-prot. z 26.10.2022 r.: 00:01:29, 00:06:21)

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Wnioskodawczynie - B. K. urodziła się (...)

(okoliczność niesporna)

W dniu 10.05.2022 r. odwołująca złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

(okoliczność niesporna, a nadto wniosek k. 1 akt ZUS)

Do w/w wniosku odwołująca załączyła m.in. prawomocny wyrok zaoczny z dnia 27.07.2021 r. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt X P 308/21, którym po rozpoznaniu sprawy z powództwa B. K. przeciwko Firmie Handlowo – Usługowej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. o wydanie świadectwa pracy, w którym w/w Sąd pracy zobowiązał Firmę Handlowo – Usługową (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. do wydania na rzecz B. K. świadectwa pracy stwierdzającego, że była ona zatrudniona w w/w Firmie w okresie od 1.08.2009 r. do 31.12.2017 r. w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy na czas określony, w okresie od 1.11.2018 r. do 17.09.2020 r. w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy na czas nieokreślony i w okresie tego zatrudnienia wykonywała pracę na stanowiskach sprzedawca, kierownik sklepu, zastępca kierownika sklepu, a także, że stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony

ustał dnia 17.09.2020 r. w wyniku oświadczenia w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy na podstawie art. 55 §1¹ k.p.

(wyrok k. 57-58 załączonych akt X P 308/21, a nadto kserokopia wyroku w aktach ZUS, kserokopia wyroku k. 40-42)

W toku postępowania przed organem emerytalnym wnioskodawczyni bezspornie wykazała: pozostawanie w zatrudnieniu przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończenie 55 lat, posiadanie okresu uprawniającego do emerytury wynoszącego co najmniej 30 lat, a także wykazała okres co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, posiadanie nadal statusu zarejestrowanej osoby bezrobotnej, jak również, że w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez nieuzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, a ponadto dochowała terminu 30 dni do złożenia wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

(okoliczności niesporne, a nadto okoliczności przyznane przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie k. 6-7)

Pozwany ZUS II Oddział w Ł. zaskarżoną decyzją z 6.08.2021 r. odmówił przyznania wnioskodawczyni prawa do świadczenia przedemerytalnego wyłącznie z tej przyczyny, że odwołująca nie złożyła świadectwa pracy wystawionego przez Firmę Handlowo – Usługową (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., z którego treści wynikałoby, że stosunek pracy łączący ją z w/w Spółką w okresie od 11.05.2009 r. do 17.09.2020 r. został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia. Zakład uznał, że warunek ten nie został spełniony przez wnioskodawczynię poprzez złożenia przez nią zamiast takiego świadectwa pracy w/w prawomocnego wyroku zaocznego z 27.07.2021 r. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt X P 308/21.

(decyzja k. 39 akt ZUS)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w całości bezsporny i został odtworzony na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których autentyczności żadna ze stron nie kwestionowała i które z urzędu nie budziły również wątpliwości Sądu. Jedyną sporną kwestią w sprawie jest wyłącznie to, czy złożony do ZUS przez wnioskodawczynię prawomocny wyrok zaoczny z 27.07.2021 r. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt X P 308/21 zastępuje świadectwo pracy wystawione przez Firmę Handlowo – Usługową (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., z którego treści wynikałoby, że stosunek pracy łączący ją z w/w Spółką w okresie od 11.05.2009 r. do 17.09.2020 r. został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, co będzie przedmiotem oceny prawnej w dalszej części uzasadnienia. Podkreślić jednocześnie należy, że wszystkie pozostałe przesłanki do przyznania skarżącej spornego świadczenia zostały przez odwołującą w postępowaniu przed ZUS w sposób bezsporny wykazane, co pozwany wprost przyznał w odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Prawo do świadczenia przedemerytalnego zostało uregulowane ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1725).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, prawo do tego świadczenia przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, 1292, 1321, 1428 i 1543), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta

oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 2 ust. 3 tej ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Do okresu 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3 w/w ustawy, wlicza się:

- 1) okresy, za które, zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia, prawo do zasiłku dla bezrobotnych nie przysługiwało;
- 2) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych podjętego w tym okresie; w przypadku gdy zatrudnienie lub inna praca zarobkowa ustanie po upływie 180-dniowego okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, jeżeli wniosek o przyznanie tego świadczenia zostanie złożony w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych (art. 2 ust. 5 ustawy).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 29 d) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, 1292, 1321, 1428 i 1543) „przyczyny dotyczące zakładu pracy” w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia oznaczają m.in. rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika, w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tej przyczyny u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników.

Oś sporu w realiach badanej sprawy koncentruje się jedynie na tym, czy złożony przez odwołującą razem z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne prawomocny wyrok zaoczny sądu pracy w przedmiocie wydania świadectwa pracy, którym przesądzono, iż stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony ustał dnia 17.09.2020 r. w wyniku oświadczenia w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy na podstawie art. 55 §1¹ k.p. - zastępuje świadectwo pracy wystawione przez zakład pracy, z którego wynikałoby, że stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Badając zasadność odwołania Sąd Okręgowy zważył, że po wejściu w życie z dniem 7.09.2019 r. ustawy z 16.05.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1043), w aktualnym stanie prawnym obowiązuje dodany do Kodeksu postępowania cywilnego przepis art. 477^{1b}.

W przepisie tym postanowiono, że w wyroku uwzględniającym żądanie zobowiązania pracodawcy do wydania świadectwa pracy, o którym mowa w art. 97¹ § 1 k.p., sąd pracy określa treść świadectwa pracy zgodnie z art. 97 § 2 k.p. i przepisami wydanymi na podstawie art. 97 § 4 k.p. - obecnie jest to rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 30.12.2016 r. w sprawie świadectwa pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1862). W § 2 ust. 1 tego rozporządzenia ustawodawca wymienia rodzaj informacji zamieszczanych w świadectwie pracy, niezbędnych do

ustalenia uprawnień ze stosunku pracy i ubezpieczenia społecznego w tym m.in. trybu i podstawy prawnej rozwiązania lub podstawy prawnej wygaśnięcia stosunku pracy, a w przypadku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem - strony stosunku pracy, która dokonała wypowiedzenia. Natomiast w sytuacji, gdy określenie trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy również jest niemożliwe – wskazuje się, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę (§ 1 w/w rozporządzenia).

Dla rozstrzygnięcia na gruncie badanej sprawy spornego zagadnienia szczególnie istotny jest przepis art. 477^{1b} § 2 k.p.c., zgodnie z którym, prawomocny wyrok zobowiązujący pracodawcę do wydania świadectwa pracy zastępuje to świadectwo.

Przepis ten kreuje tym samym fikcję prawną, że w razie wydania prawomocnego wyroku sądu pracy stwierdzającego obowiązek pracodawcy do wydania pracownikowi świadectwa pracy o określonej w tym wyroku treści, uważa się, że pracodawca takie świadectwo pracy wydał pracownikowi.

Powyższe przesądza, że argumentacja pozwanego Zakładu, która legła u podstaw wydania zaskarżonej decyzji, jest całkowicie chybiona.

Sąd Okręgowy uznając stanowisko pozwanego za błędne, zważył również, że orzeczenie sądu pracy wywołuje taki sam skutek, jaki na mocy art. 64 k.c. w zw. z art. 1047 § 1 k.p.c. wywołuje prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, co oznacza, że na mocy art. 477^{1b} § 2 k.p.c. pracownik może posługiwać się prawomocnym wyrokiem zobowiązującym pracodawcę do wydania świadectwa pracy o treści określonej w tym wyroku, tak samo jak świadectwem wydanym przez pracodawcę (tak E. Maniewska [w:] K. Jaśkowski, E. Maniewska, Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy, LEX/el. 2021, art. 97¹ k.p.).

Wobec stanowiska pozwanego jedynie uzupełniająco wyjaśnić należy, że w poprzednim stanie prawnym obowiązującym do 6.09.2019 r., tj. przed wprowadzeniem do Kodeksu postępowania cywilnego art. 477^{1b} § 2 k.p.c., w przypadku gdy pracodawca odmawiał wydania świadectwa pracy, pracownik mógł wystąpić do sądu pracy z powództwem o zobowiązanie pracodawcy do wydania tego dokumentu. Jednakże wyrok sądu podlegał wykonaniu w trybie przewidzianym dla egzekucji świadczeń niepieniężnych (art. 1050 i 1050¹ k.p.c.).

Natomiast w wyniku wskazanej nowelizacji zbędne stało się egzekwowanie od pracodawcy nałożonego na niego wyrokiem obowiązku wydania lub sprostowania świadectwa pracy, skoro zgodnie z art. 477^{1b} § 2 k.p.c. prawomocny wyrok zastępuje to świadectwo. Przepis ten dotyczy wyroku wydawanego przez sąd w postępowaniu procesowym (tak E. Stefańska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 477[1b] k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy stwierdził, że złożony przez wnioskodawczynię prawomocny wyrok sądu pracy o wydanie świadectwa pracy, którym przesądzono, iż stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony ustał dnia 17.09.2020 r. w wyniku oświadczenia w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy na podstawie art. 55 §1¹ k.p., zgodnie z art. 477^{1b} § 2 k.p.c., zastępuje świadectwo pracy wystawione przez zakład pracy, z którego wynikałoby, że stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Ubezpieczona tym samym w sposób należyty wykazała, że spełniła wszystkie przesłanki do przyznania jej spornego świadczenia przedemerytalnego.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. K. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia następnego po złożeniu wniosku z 10 maja 2022 r., tj. od dnia 11 maja 2022 r.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni przez pełnomocnika z urzędu Sąd Okręgowy orzekł uwzględniając nakład pracy pełnomocnika z urzędu na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.), podwyższając należne koszty o podatek VAT.

A.P.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS, wypożyczając akta ZUS

28.11.22r.